

CHARLOTTE JACOBI

OP ZOEK NAAR GELUK

DE PATISSERIE

Twee families, het noodlot en hun zoektocht naar geluk

XANDER

ROMAN

Proloog

Juli 1914

Straatsburg! Eindelijk! De bijna zestienjarige Ruth Picard stapte op het Münsterplein uit het huurrijtuig dat haar vanaf het station hier-naartoe had gebracht. In haar ene hand had ze een koffer, in de andere een doosje vol met *puits d'amour* – bronnen van liefde, kleine bladerdeeggebakjes met een vulling van jam. De modieus geklede jonge vrouw met donker krullend haar was vlak bij de patisserie van haar familie in de Krämerstraat. De winkel was genoemd naar haar joodse overgrootouders, Goldschmidt. Toen ze de ingang bijna had bereikt, botste een Duitse soldaat tegen haar aan en het doosje met *puits d'amour* viel uit haar hand. Drie van de lekkernijen belandden op de grond, twee werden platgetrapt door de laars van een andere soldaat. Ruth vloekte. Ze had de gebakjes de vorige dag thuis in Cognac zelf gebakken. ‘*Merde!*’

De twee soldaten, die onverschillig waren doorgelopen, draaiden zich om. ‘Hé! Hier wordt Duits gesproken!’ blafte de ene.

‘Hier wordt sorry gezegd als iemand tegen een dame op botst,’ antwoordde Ruth uitdagend in perfect Duits, terwijl ze bukte om het doosje met de nog overgebleven gebakjes op te rapen.

De soldaat wilde woedend naar de jonge vrouw toe lopen, maar de ander hield hem tegen. ‘Nou, mooi, het dametje beheerst het dus toch, de taal van onze keizer,’ zei hij met een ietwat wellustige grijns.

Ruth keurde de soldaten geen blik meer waardig, kwam overeind

en draaide zich opnieuw naar de ingang van de patisserie toe. De twee mannen slenterden mompelend naar het Münsterplein.

Hoofdschuddend pakte Ruth haar koffer. Haar vader, die zijn temperamentvolle dochter door en door kende, had haar aangespoord om confrontaties met Duitsers in Straatsburg uit de weg te gaan. Ze waren op het ogenblik bijzonder onbehouwen en gingen uiterst respectloos om met de bevolking. Maar Ruth haatte onbeleefdheid en had haar mond niet kunnen houden toen de soldaat tegen haar op was gebotst. Haar levensmotto was om het universum mooier en rechtvaardiger te maken. Dat ze de twee soldaten de waarheid had gezegd, viel onder rechtvaardigheid en dat ze nu uit het zicht waren, maakte Straatsburg mooier. Ze haalde diep adem en deed de winkeldeur open. Bij het horen van het vertrouwde getingel van het belletje boven de deur en het zien van haar opa Jacques achter de toonbank kwamen er tranen van blijdschap in haar heldergroene ogen. Omdat haar moeder kort na Ruths geboorte was overleden, had ze tot nu toe alleen met haar vader en de strenge gouvernante Paulette Girrod in Cognac gewoond. Het handjevol vakanties bij haar familie in Straatsburg was altijd een lichtpuntje geweest, in haar jeugd had ze daar haar mooiste momenten beleefd. Ruths nichtje Joséphine en haar neef Marcel, die geadopteerd was, waren haar beste vrienden en met allebei onderhield ze een regelmatige briefwisseling. En nu had Ruths vader René besloten dat ze door de oorlogsdreiging en zijn verplichtingen bij het Franse leger beter af was bij haar familie. In elk geval totdat de politieke storm weer was gaan liggen.

‘Ruth, kleine Ruth van me,’ riep haar opa, die inmiddels zesenzestig jaar was, enthousiast. Hij kwam achter de toonbank vandaan en trok zijn tengere kleindochter met zijn rechterarm tegen zich aan. Zijn linkerarm moest hij sinds het bombardement op Straatsburg in 1870 missen.

‘Jou hiernaartoe te sturen was het beste idee dat je vader ooit heeft gehad,’ zei Jacques Picard opgetogen.

‘Je hebt in elk geval ruimte genoeg,’ lachte Ruth.

De oude patissier woonde de laatste jaren alleen met de familiekokkin en haar neef in het vier verdiepingen tellende gebouw. Zijn oude moeder Bernadette woonde bij haar tweede man en diens familie buiten Straatsburg op het platteland, zijn zus Marie had inmiddels een atelier in Parijs. Het gezin van Jacques' oudste zoon Lucien woonde weliswaar meteen om de hoek aan het Münsterplein boven hun eigen banketbakkerij, maar een kleindochter in huis hebben, dat maakte de soms ronduit knorrige oude man zichtbaar gelukkig.

'Wat is dat eigenlijk voor een geheimzinnige missie waar mijn zoon René naartoe wordt gestuurd?' vroeg hij haar nu. 'Ik had niet gedacht dat je vader ooit vrijwillig in het leger zou gaan. Het lag meer voor de hand dat hij zich op een gegeven moment kandidaat zou stellen voor het burgemeesterschap van Cognac.'

Ruth haalde haar schouders op. 'Ik weet niet precies wat zijn opdracht in Parijs is. Het heeft iets te maken met het bevoorraden van de troepen, mocht er oorlog komen.'

'Ik had hem graag nog een keer gezien,' zei Jacques op spijtige toon. 'Gaat het goed met hem?'

Ze haalde opnieuw haar schouders op. 'Ik heb papa niet horen klagen. Ook niet over het feit dat hij vanwege de liefde zo ver weg moest verhuizen. En ook niet dat hij daardoor de patisserie moest inruilen voor een kantoor. Maar volgens mij mist hij Straatsburg en het bakken meer dan hij wil toegeven – en jou ook.'

Jacques glimlachte en was merkbaar ontroerd. 'Jij doet hem goed,' zei hij.

Ze knikte. Haar tante Ida had haar verteld dat René voor haar geboorte behoorlijk autoritair was geweest. Dat kon ze zich nu maar moeilijk voorstellen. Ze had zich geen attentere en lievere vader kunnen wensen.

Ruth was het enige eigen kind van René. Marcel, zijn zoon uit zijn eerste huwelijk, bleek niet van hem te zijn en was vervolgens door René's oudere broer, Ruths oom Lucien, geadopteerd. Het had Ruth

nooit iets uitgemaakt dat Marcel niet haar bloedeigen neef was. Hij had voor iedereen van begin af aan tot de familie behoord. En sinds een tijdje voelde ze zelfs meer voor hem. Vorig jaar, tijdens haar bezoek ter gelegenheid van de vijftenzestigste verjaardag van haar opa, was ze een beetje verliefd geworden op haar speelkameraadje van vroeger. Sindsdien ging er telkens een aangename tinteling door haar heen als ze aan de goed uitziende banketbakker dacht. Dat was ook de reden dat ze zo blij was dat haar vader haar na de aanslag op de kroonprins in Sarajevo en de daaropvolgende politieke onenigheid hiernaartoe had gestuurd. Vlak voordat hij naar Parijs was vertrokken, had René Picard zijn dochter apart genomen. 'Ik ben zo blij dat ik jou heb, meisje van me. Dat geldt voor ons allemaal. En ik ben er trots op dat je zo goed kunt bakken. Wat er ook gaat gebeuren, je zult de naam van onze patisserie hooghouden en ervoor zorgen dat de mensen ook over honderd jaar nog van onze lekkernijen kunnen genieten.'

Ze had geknikt en plechtig gezworen dat dat ook precies was wat zij van plan was. Zijn woorden hadden echter als een afscheid geklonken, waardoor haar een wat onbehaaglijk gevoel had bekropen. 'Maar dat zul je toch zelf allemaal meemaken, papa. Ze zeggen dat, als er echt een oorlog komt, die met kerst weer voorbij is.'

'Laten we het hopen,' had haar vader met een peinzende glimlach gemompeld, waarna hij haar nog een keer op de wang had gekust. Vervolgens was hij vertrokken.

'Ik zal Nicolas zo even roepen, dan kan hij je koffer naar boven dragen,' zei haar opa nu. 'En zijn tante heeft volop boodschappen gedaan. Zij zal voor je koken wat je maar wilt.'

'Wat fijn, ik verheug me erop om madame Rolland weer te zien,' zei Ruth. De slanke grijze familiekokkin was voor haar als een oma.

'Hoewel ze eigenlijk vijf jaar geleden al van haar welverdiende pensioen had moeten gaan genieten, doet ze nog altijd het huishouden voor mij. Trouw als altijd. Ze wilde me vermoedelijk niet in de steek laten,' zei Jacques een beetje verlegen.

Ruth verbeet een glimlach. Waarschijnlijk waren haar opa en Geraldine Rolland, die haar man al in de oorlog in 1870 had verloren, stiekem verliefd op elkaar en wilden ze dat voor zichzelf niet toegeven.

‘*Grand-père*, is het goed als ik even langsga bij het gezin van oom Lucien?’

Ze kon bijna niet wachten om hen allemaal weer te zien. Vooral Marcel, die haar per brief ook meteen had uitgenodigd om op haar eerste avond hier een wandeling langs de rivier de Ill te maken. En ze had bepaalde verwachtingen over zijn plannen voor die ontmoeting.

De oude man glimlachte. ‘Je mag alles, zolang je maar niet naar de bakkerij sluipt om te klieren met ingrediënten voor een fantasiedeg, zoals je deed toen je vijf was.’

Ruth keek haar opa aan en lachte. ‘Beloofd.’

Ida Picard was helemaal van de kook. Vandaag zou Ruth arriveren, haar geliefde nichtje! Hoewel Ida in de patisserie van haar ouders eigenlijk verantwoordelijk was voor de verkoop, hield de negenen-dertigjarige, in Stuttgart geboren vrouw ervan om zelf in de bakkerij te staan en eigen bedenksels uit te proberen. Om de komst van haar nichtje te vieren had Ida het favoriete gebakje van het meisje gemaakt, puits d’amour.

Haar enthousiasme voor het bakken was ook overgeslagen op haar adoptiezoon Marcel. De meester-bakker was nu vijfentwintig en zou op een dag de patisserie overnemen. En Ida’s nicht Ruth was tijdens haar bezoeken aan Straatsburg ook aangestoken door de liefde voor het bakken. Als kind al had ze vol gedrevenheid met haar tante Ida of haar beste vriend Marcel in de bakkerij gestaan. En Ruth en Marcel deelden nóg iets: ze waren ook geïnteresseerd in de achtergronden en de geschiedenis van het bakken. Allebei snuffelden ze enthousiast in elk boek over bakken of koken dat ze in handen konden krijgen. In de vakanties die Ruth hier bij hen

had doorgebracht, was het nichtje van haar man voor Ida bijna een tweede dochter geworden.

Ze was net bezig de puits d'amour uit de oven te halen toen haar moeder Elise binnenkwam. In tegenstelling tot Ida met haar bruine haar was de tengere eenenzestigjarige vrouw blond. Hoewel de eerste grijze strepen in haar haar zichtbaar waren, was de bakkersvrouw nog altijd een en al energie. 'Die ruiken wel heel verleidelijk, lieverd,' zei ze opgewekt. 'Onze kleine Ruth zal er helemaal weg van zijn.'

'Mmm, je krijgt gelijk trek,' klonk opeens een andere vrouwenstem vanuit de deuropening. Ida's dochter Joséphine kwam met haar schooltas de bakkerij binnen. Het vijftienjarige meisje was met haar blonde haar en blauwe ogen het jongere evenbeeld van haar oma Elise en ze had ook haar grote hart en invoelende karakter geërfd. Ze zat op de middelbare school en was een ijverige leerling. Ze wilde ooit arts worden om zo veel mogelijk mensenlevens te redden. Haar belangstelling voor de wetenschap had ze van haar vader, die als afgestudeerd bioloog expedities over de hele wereld maakte en doceerde aan de plaatselijke universiteit.

'Ik durf te wedden dat Ruth zelf puits d'amour voor ons heeft gebakken,' zei Joséphine bij het zien van de bladerdeeggebakjes en ze grijnsde.

Haar moeder keek haar geschrokken aan. De beide meisjes waren, hoewel ze ver van elkaar woonden, heel hecht en het was dus te verwachten dat Joséphine gelijk had. Die had de gedachten van haar moeder geraden en legde een arm om haar heen. 'Dat geeft toch niets, *maman*. Ze zal sowieso blij zijn dat ze hier is. En van puits d'amour kun je er nooit genoeg hebben.'

'Dat klopt, Paul zal net als altijd alles wat over is wel naar binnen werken,' zei Ida. 'Waar is hij eigenlijk? Ik heb hem vandaag helemaal nog niet gezien.'

'Ik ga meteen even naar hem op zoek,' stelde Joséphine voor en ze begaf zich naar het trappenhuis.

Ze trof haar broer aan in zijn kamer. De twintigjarige jongen zat

voor de spiegel en schold op zijn weerbarstige blonde haar, dat hij tevergeefs probeerde te kammen. ‘Potverdorie nog aan toe.’

‘Wacht maar, Paul, ik help je wel even,’ zei Joséphine en ze nam de kam van hem over. Nadat ze was begonnen met het fatsoeneren van zijn haar ontspande de gelaatsuitdrukking van de magere en breekbaar ogende jonge man.

‘Lief van je dat je niet naar dat college gaat en spijbelt om Ruth te begroeten.’

Paul wilde net als zijn oom jurist worden. Daarom studeerde hij rechtswetenschappen aan de universiteit van Straatsburg. ‘Ik ga ook nog vlug even naar de markt om wat bloemen voor haar te kopen.’

Joséphine had nog niet eerder meegemaakt dat Paul zoiets voor een meisje deed. Hij bracht zijn vrije tijd door met zijn vrienden, die ze niet mocht en van wie de meesten lid waren van een studentencorps dat dweept met alles wat Duits was. Net als haar vader Lucien verafschuwde Joséphine nationalisme. Maar haar broer was een fervent aanhanger van de keizer en in tegenstelling tot haar en hun gezamenlijke adoptiebroer Marcel wees hij alles af wat Frans was. In huize Tritschler werden beide talen gesproken – en daarnaast ook nog eens Elzassisch.

Joséphine maakte zich een beetje zorgen om haar broer Paul, want hij leek bij Ruths laatste bezoek verliefd te zijn geworden op zijn nichtje. Maar daarbij zou hij nul op het rekest krijgen, want Joséphine wist door de vele gesprekken en brieven dat Ruth een oogje had op een ander. Daar wilde ze haar broer op wijzen, zodat hij niet gekwetst werd. En dat zou ze tactvol doen, zodat hij geen gezichtsverlies zou lijden.

‘Onze grote broer Marcel verheugt zich ook al heel erg op Ruth,’ begon ze zo terloops mogelijk.

‘Ja, maar hij kan haar natuurlijk niet de hele tijd in beslag nemen en met haar in de bakkerij rondhangen,’ antwoordde Paul nogal afkeurend. ‘Ze is tenslotte geen kind meer. Dat was tijdens het verjaardagsfeest van opa Jacques afgelopen jaar duidelijk te zien.’

‘Ja, en dat is Marcel ook niet ontgaan. Hij wil haar zelfs een reis naar Parijs cadeau doen,’ zei Joséphine volhardend. ‘En volgens mij is het Ruth ook opgevallen wat voor knappe vent onze broer is geworden.’

‘Ruth en ons geadopteerde Franse koekenbakkertje?’ Paul lachte minachtend. ‘Dat dacht ik niet.’

Hij keek tevreden naar zijn spiegelbeeld, kwam overeind en kustte zijn zus op de wang. ‘Dank je wel, Fien. Ik weet niet waarom je perse wilt studeren. Je hebt alles in je om bij de kapper hiernaast te beginnen.’

Opgewekt verliet hij zijn kamer en Joséphine keek hem bezorgd na. Die arme jongen, hij zou worden gekwetst!

Marcel Picard had vlinders in zijn buik terwijl hij zich over de markt haastte om bloemen te kopen voor zijn nichtje. Eindelijk zou hij Ruth weer zien! Haar brieven en kaarten waren sinds het verjaardagsfeest van opa vorig jaar steeds tederder geworden. Hij kon bijna niet wachten om haar zijn toegenomen genegenheid tijdens hun afspraakje die avond duidelijk te maken. En hij wilde haar uitnodigen voor een reis naar Parijs, iets waar ze al heel lang naar uitkeek. Al sinds ze een klein meisje was, droomde ze ervan om de patisserieën in de wereldstad te bezoeken. Hij had eindelijk genoeg geld bij elkaar gespaard om haar mee te nemen.

Eenmaal gearriveerd bij het bloemenstalletje keek de vijftwintjarige man hulpeloos naar de zee van bloemen. In tegenstelling tot zijn op botanisch gebied ervaren adoptievader had hij weinig verstand van gewassen, alleen als ze geschikt waren om ermee te bakken of te koken. Maar gelukkig had hij al vaker een praatje gemaakt met Odette Roussel, het mooie, zeventienjarige bloemenmeisje op de markt. Zij zou hem beslist helpen met het samenstellen van een mooi boeket.

Toen de blonde schoonheid de jonge man met het donkere haar in de mensenmassa ontdekte, glimlachte ze blij.

‘Goedemorgen, monsieur Picard,’ zei ze in haar moedertaal Frans, hoewel het gebruik ervan tegenwoordig steeds minder was toegestaan. Maar het was altijd een beetje een geheime code van hen geweest in het geroezemoes van Duits en Elzassisch dat op de markt te horen was. En daarom antwoordde hij ook in de taal van zijn vader. ‘Vandaag heb ik uw advies nodig. Ik wil graag een bijzonder mooi boeket.’

‘Is het weer voor uw oma?’ vroeg de mooie verkoopster.

‘Nee, eh, dit keer is het voor... een lieve vriendin.’ Verdorie, waarom kreeg hij nu een kleur? Hij vond het uitermate vervelend dat haar charmante glimlach verdween. Was ze teleurgesteld?

‘En weet u van welke bloemen die vrouw houdt?’ informeerde Odette een tikkeltje koeler.

Hij schudde hulpeloos zijn hoofd. ‘We hebben het meestal over bakken. Ze lijkt heel erg op mij.’

De bloemiste wist een glimlach te produceren. ‘Dan zal ik een boeket samenstellen dat bij ú past.’

Even later overhandigde ze hem een prachtig boeket, een liefdesverklaring van bloemen. ‘*Merci*,’ zei Marcel met hese stem. Het was hem compleet ontschoten, tenslotte was hij nu verliefd op Ruth, maar Odette was de reden waarom hij altijd in zo’n goede bui was als hij naar de markt ging. Zij leek veel meer voor hém te voelen en nu had hij haar gekwetst. Opeens sloeg iemand hem hardhandig op zijn schouder en hij draaide zich geschrokken om. ‘Paul,’ zei hij bij het zien van zijn spottend lachende adoptiebroer.

‘Wat ben je van plan met die bloemen? Is er weer iemand jarig in dat fransozenklijke van je?’

Zonder een antwoord af te wachten richtte hij zich in het Duits tot Odette. ‘Ik wil ook een boeket, juffie. Maar iets mooiers dan dat struikgewas van mijn broer hier,’ zei hij, waarmee hij onbewust op de tenen van de verkoopster trapt. ‘Ik wil iets waarvan de dame de tranen in haar ogen krijgt, graag een mooie grote bos bloemen.’

Even later liepen de twee zo verschillende broers met hun boe-

ketten vanaf de markt naar de patisserie van hun ouders, Marcel uit zijn humeur, Paul met een brede grijns. ‘Zag je hoe die meid je nakeek? Ik zou zeggen: sla je slag. Zelf zou ik in elk geval wel een beschuitje willen eten met dat bloemenjuffertje. Hoewel, het hangt er natuurlijk wel altijd van af hoe vers het allemaal is.’

Hij lachte om zijn eigen grap. Marcel vertrok geërgerd zijn gezicht.

Toen Ruth met haar doosje met daarin de resterende puits d’amour de patisserie van haar opa verliet, kwam ze Nicolas tegen, de neef van madame Rolland, die zijn tante in het huis van de Picards een handje hielp en ook verder alle voorkomende werkzaamheden voor de familie uitvoerde. De goed uitziende achttienjarige jongen, die zijn lichtblonde verwarde haardos meestal bedekte met een pet, kwam uit een erg eenvoudig milieu. Hij was daarom heel dankbaar voor zijn baan én bijzonder ijverig. Ruths nichtje, de hartelijke, warme Joséphine, had hij toevertrouwd dat hij er erg onder leed dat hij ‘net zo was als Oscar Wilde’, wat inhield dat hij in het geheim liever omging met jonge mannen dan met jonge vrouwen. En daar had Joséphine op haar beurt Ruth deelgenoot van gemaakt. Maar de twee zouden dit geheim aan niemand doorvertellen en het allebei opnemen voor de vriendelijke Nicolas, dat hadden de nichtjes elkaar bezworen.

Hij begon te stralen toen hij Ruth zag. ‘Mademoiselle Ruth, wat fijn dat u er bent. We hebben ons er allemaal zo op verheugd.’

‘En dat is wederzijds,’ antwoordde ze. ‘Het is een geschenk uit de hemel dat mijn vader naar Parijs moest. Weet u nog dat mijn nichtje, mijn neef en ik ook een keer naar Parijs willen? Onze belofte geldt nog steeds: dan gaat u met ons mee.’

Hij glimlachte verlegen. ‘Dat zou fantastisch zijn.’

‘Ik kan me zo voorstellen dat de mooiste hoofdstad van de wereld helemaal bij u past,’ zei Ruth en ze overhandigde hem glimlachend een puits d’amour uit het doosje.

Ze boog zich samenzweerderig naar hem toe. ‘Ik weet dat mijn opa ze ook bakt. Maar onder ons gezegd: die van mij zijn beter.’

Marcel verstijfde toen de Krämerstraat in keek. Voor patisserie Goldschmidt stond Ruth, zijn Ruth, heel dicht bij een jonge man. Hadden ze elkaar net gekust? Dat was toch Nicolas Rolland, de neef van de kokkin van zijn opa!

‘Wat moet Ruth nou met die jongen van Rolland?’ vroeg Marcel, wiens maag zich samentrok van jaloezie.

‘O, wist je dat niet? Die twee zijn stiekem al een eeuwigheid verloofd. Die tortelduifjes schrijven elkaar bijna elke dag,’ beweerde Paul zo terloops mogelijk. ‘Maar je mag er niet over praten, het is nog een geheim. Ze willen het pas officieel vertellen als hij zijn erfenis heeft. Dat gaat binnenkort gebeuren.’

Marcel keek zijn jongere broer sceptisch aan. Het was toch onmogelijk dat hij zelf nooit iets had gemerkt van de zogenaamde relatie van zijn nichtje? ‘Hoe weet jij dat dan?’

Paul begon zachter te praten. ‘Ik heb hen tijdens opa’s verjaardag afgeluisterd zonder dat ik dat wilde. Zelfs Ruths beste vriendin Joséphine weet er niets van. Dus ik wil jou ook vragen om je mond erover te houden! Het mag niet zo zijn dat die twee nog in de problemen komen.’

Marcel’s wereld stortte in. Tot overmaat van ramp had Ruth hen inmiddels ook nog ontdekt en ze zwaaide enthousiast.

Ruths hart begon van blijdschap sneller te kloppen toen ze de twee zo verschillende broers naar zich toe zag komen. De ene een gevoelloze nationalist met een enorm, duur en tegelijkertijd ook willekeurig uitzierend bakbeest van een boeket in zijn hand, de andere een fijnzinnige meester-bakker met een smaakvolle, uit bloemen bestaande liefdesverklaring. Hoe dichterbij Marcel haar naderde, hoe meer ze echter merkte dat zijn koele gelaatsuitdrukking, waarin ook een zweem pijn zichtbaar was, in schril contrast stond met het

boeket in zijn handen. En dat verontrustte haar tot in het diepst van haar ziel. Paul begroette haar met een overdreven stortvloed van woorden en trok haar zo onaangenaam dicht tegen zich aan dat zijn protserige bos bloemen geplet werd. Ruth schonk nauwelijks aandacht aan hem, ze dacht maar aan één ding: wat is er met Marcel aan de hand? En het werd steeds erger. Op haar vrolijke begroeting reageerde hij stijfjes en kortaf. Toen ze hem uiteindelijk geïntimideerd vroeg of hij die avond, zoals hij in zijn laatste brief had gevraagd, langs de Ill wilde wandelen, reageerde hij koeltjes. ‘Ik heb helaas al een andere afspraak.’

Ruth worstelde met een brok in haar keel en wist dapper haar tranen in te houden, terwijl Paul samenzweerderig tegen haar begon te praten. ‘Dat mooie bloemenmeisje van de markt, Odette, is verliefd op onze Marcel.’

De twee boeketten in Ruths handen voelden opeens loodzwaar aan, leken haar handpalmen te verpulveren. Een ongelofelijke pijn en paniek maakte zich van haar meester. O god, smeekte ze stilletjes, ik hoop niet dat ik het in het bijzijn van die twee op een brullen zet.

Tot haar opluchting kwam op dat moment haar opa uit de patisserie gestormd en de twee broers hielden eindelijk op met haar aan te staren.

‘Mobilisatie,’ hijgde de oude Picard. ‘Het is oorlog!’

Ruths bloemen vielen op de grond en eindelijk had ze een excuus om haar tranen de vrije loop te laten.